

Solul este definit ca stratul de la suprafața scoarței terestre. Este format din particule minerale, materii organice, apă, aer și organisme vii. Este un sistem foarte dinamic care îndeplinește multe funcții și este vital pentru activitățile umane și pentru supraviețuirea ecosistemelor.

Ca interfața dintre pământ, aer și apă, solul este o resursă neregenerabilă care îndeplinește mai multe funcții vitale:

- producerea de hrană/biomasă
- depozitarea, filtrarea și transformarea multor substanțe
- sursă de biodiversitate, habitate, specii și gene.
- servește drept platformă/mediu fizic pentru oameni și activitățile umane
- sursă de materii prime, bazin carbonifer
- patrimoniu geologic și arheologic.

Principalele opt procese de degradare a solului cu care se confruntă UE sunt:

- eroziunea
- degradarea materiei organice
- contaminarea
- salinizarea
- compactizarea
- pierderea biodiversității solului
- scoaterea din circuitul agricol
- alunecările de teren și inundațiile

În funcție de destinația lor, terenurile se împart în mai multe categorii:

- *terenuri cu destinație agricolă;*
- *terenuri cu destinație forestieră;*
- *terenuri aflate permanent sub ape;*
- *terenuri din intravilan, aferente localităților urbane și rurale pe care sunt amplasate construcțiile, alte amenajări ale localităților, inclusiv terenurile agricole și forestiere;*

- *terenuri cu destinații speciale cum sunt cele folosite pentru transporturile rutiere, feroviare, navale și aeriene, plajele, rezervațiile, monumentele naturii, ansamblurile și siturile arheologice și istorice etc.*

Din tabelul următor se remarcă faptul că în anul 2005 ponderea principală o dețin terenurile agricole (61,84 %), urmate de păduri și de alte terenuri cu vegetație forestieră (28,28 %). Alte terenuri ocupă 9,88 % din suprafața țării (ape, bălți, curți, construcții, căi de comunicație, terenuri neproductive).

Repartiția terenurilor pe categorii de folosințe în anul 2005

CATEGORIA DE FOLOSINȚĂ	SUPRAFAȚA, 2005	
	ha	%
Terenuri agricole	14.741.214	61,84
Păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră, din care:	6.742.825	28,28
Păduri	6.233.000	
Construcții	657.100	2,76
Drumuri și căi ferate	391.100	1,64
Ape și bălți	841.400	3,53
Alte suprafețe	465.500	1,95
Total	23.839.139	100

Suprafața terenurilor arabile ocupă 63,9% din totalul suprafeței agricole, iar restul se repartizează între pășuni (circa 22,82 %), fânețe (circa 10,28 %), vii (1,52%) și livezi (1,48%).

Ca urmare a creșterii indicelui demografic, în ultimii 65 ani, suprafața arabilă pe locuitor a scăzut de la 0,707ha în anul 1930 la 0,43 ha în anul 2005.

Repartiția terenurilor agricole pe tipuri de folosință în anul 2005

TIPUL DE FOLOSINȚĂ	SUPRAFAȚA, 2005	
	ha	%
Total agricol	14.741.214	100
Arabil	9.420.205	63,90
Pășuni	3.364.041	22,82
Fânețe	1.514.645	10,28
Vii	224.082	1,52
Livezi	218.241	1,48
Din care proprietate privată	14.087.125	95,56

În ceea ce privește utilizarea îngrășămintelor chimice, se remarcă scăderea cantităților medii de substanță activă (NPK aplicate pe terenuri arabile) de la 129,9 kg/ha în anul 1986 la 36,5 kg/ha în anul 2000 și o creștere cu 12,5 kg/ha în anul 2005 față de anul 2000, iar pe total terenuri agricole, de la 86,4 kg/ha în anul 1986 la 31,3 kg/ha în anul 2005, cu o creștere de 8,3 kg în același an comparativ cu anul 2000.

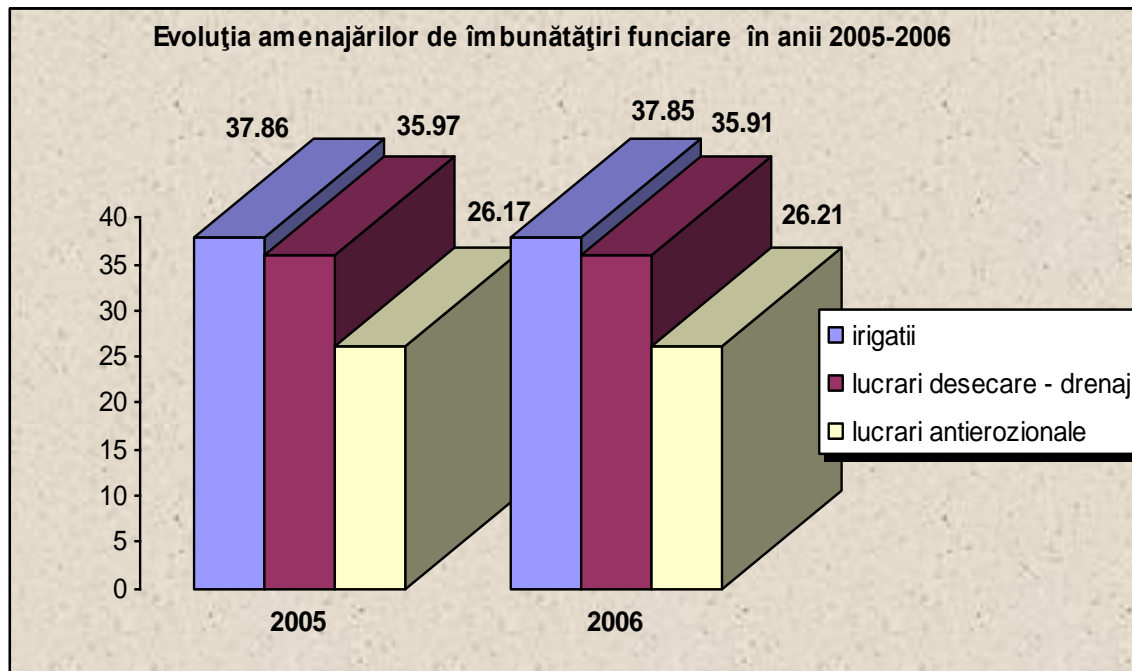
O problemă deosebită o ridică fertilizarea cu fosfor, care s-a redus drastic, aplicându-se în anul 2000 doar pe circa 3,7 mil.ha față de 4,4 mil.ha în anul 1996, și cu doze mai reduse (24 kg/ha, față de 35 kg/ha în aceeași perioadă, revenind în medie 9 kg/ha, iar pe total agricol 6 kg/ha. În anul 2005 a crescut cu 44137 t cantitatea de fosfor aplicată față de unul precedent.

În privința produselor fitosanitare, comparativ cu țările membre ale U.E., România nu se găsește nici pe departe în situația de a fi "saturată" cu produse de uz fitosanitar, consumul mediu în țara noastră la hectar de teren arabil a scăzut de la 2,11 kg s.a./ha în anul 1991 la 1,61 kg s.a./ha în anul 1994 și la 0,72 kg s.a./ha în anul 2005. Cantitățile efectiv aplicate la ha au fost mai mari, ținând seama de faptul că nu toate culturile înființate în diferite perioade au fost tratate.

Reducerea consumului produselor fitosanitare și scăderea suprafețelor și a culturilor tratate a fost determinată de reorganizarea și restructurarea proprietăților din agricultură, concomitent cu creșterea prețurilor la tratamentele fitosanitare.

În privința lucrărilor de îmbunătățiri funciare, suprafața amenajată cu diverse lucrări în fondul agricol la nivelul anului 2006 însuma 7.926.702 ha, cu 483 ha mai puțin decât în anul 2005. Ponderea principalelor tipuri de amenajări este următoarea:

- suprafața amenajată pentru irigații are teoretic o pondere de 37,85% din totalul amenajărilor, scăzând cu 598 ha față de anul 2005;
- suprafața amenajată cu lucrări de desecare-drenaj cuprinde 35,94% din totalul amenajărilor și a scăzut în anul 2006 cu 2499 ha față de anul 2005;
- suprafața amenajată cu lucrări antierozionale este de 26,21 % din totalul amenajărilor și a crescut în anul 2006 cu 2814 ha față de anul 2005.

Practic, după Anuarele statistice, în etapa 2000-2005 s-au irigat suprafețe reduse, cuprinse între 85000 ha și 569100 ha, iar în anul 2006, 96.224 ha.

Calitatea terenurilor agricole cuprinde atât fertilitatea solului, cât și modul de manifestare a celorlalți factori de mediu față de plante. Din acest punct de vedere, terenurile agricole se grupează în 5 clase de calitate, diferențiate după nota de medie de bonitare (clasa I – 81-100 puncte..... clasa a V-a – 1-20 puncte). Clasele de calitate ale terenurilor dau preabilitatea acestora pentru folosințele agricole.

Se remarcă faptul că, în cazul terenurilor arabile, care ocupă 63,34% din suprafața cartată, cele mai multe terenuri se grupează în domeniul claselor de calitate a II-a și a III-a. Practic în clasa I de calitate la arabil intră 8,77% din totalul terenurilor, restul claselor prezentând diferite restricții. În cazul pășunilor și al fânețelor majoritare sunt clasele III-V, în cel al viilor, clasele II-IV, iar al livezilor, clasele III-V.

Principalele restricții privind calitatea solurilor sunt determinate de:

- factori naturali (climă, formă de relief, caracteristici edafice etc.),
- acțiuni antropice agricole și industriale. În multe cazuri, factorii menționați pot acționa sinergic în sens negativ și având ca efect scăderea calității solurilor și chiar anularea funcțiilor acestora.

Suprafața terenurilor agricole afectate de diverși factori limitativi ai capacității productive

Denumirea factorului	Suprafața afectată ¹ , mii ha	
	Total	Arabil
Secetă	7100	
Exces periodic de umiditate în sol	3781	
Eroziunea solului prin apă	6300	2100
Alunecări de teren	702	
Eroziunea solului prin vânt	378	273
Schelet excesiv de la suprafața solului	300	52
Sărăturarea solului,	614	
din care cu alcalinitate ridicată	223	135
Compactarea solului datorită lucrărilor necorespunzătoare ("talpa plugului")	6500	6500
Compactarea primară a solului	2060	2060
Formarea crustei	2300	2300
Rezervă mică-extrem de mică de humus în sol	7485	4525
Aciditate puternică și moderată	3424	1867
Asigurarea slabă și foarte slabă cu fosfor mobil	6330	3401
Asigurarea slabă și foarte slabă cu potasiu mobil	787	312
Asigurarea slabă cu azot	5110	3061
Carențe de microelemente (zinc)	1500	1500
Poluarea fizico-chimică și chimică a solului, din care:	900	
- poluarea cu substanțe purtate de vânt	319 ²	
- distrugerea solului prin diverse excavări	24 ²	
Acoperirea terenului cu deșeuri și reziduuri solide	18	

1) Aceeași suprafață poate fi afectată de unul sau mai mulți factori restrictivi.

Măsurile cu caracter general vizează:

- aplicarea rezultatelor cercetării în domeniul științei solurilor și al studiului ecosistemelor,
- reanalizarea structurii folosințelor,
- constituirea perimetrelor de ameliorare,
- continuarea monitorizării stării de calitate a solurilor.

Măsurile privind solurile agricole au în vedere următoarele obiective generale:

- re tehnologizarea amenajărilor de îmbunătățiri funciare,
- refacerea stării fizice a solurilor prin afânarea adâncă
- prevenirea și reducerea poluării chimice a solurilor cu metale grele, sulf, fluor, reziduuri petroliere, pesticide etc.,
- prevenirea și reducerea poluării solului cu deșeuri, reziduuri lichide și nămoluri și elaborarea de tehnologii pentru valorificarea unora din aceste produse ca apă de irigație, fertilizanți sau amendament,
- re tehnologizarea exploatărilor miniere la zi.

Începând cu anul 2006, ANPM a început realizarea inventarului național al siturilor contaminate (în funcție de tipurile de activități poluatoare).

În anul 2006, la nivelul celor 8 regionale au fost întreprinse diverse acțiuni privind reconstrucția ecologică a terenurilor degradate, de exemplu:

- lucrări de împădurire,
- reintroducerea perdelelor forestiere pentru protecția terenurilor agricole,
- reconstrucția ecologică a terenurilor degradate de activitățile miniere.